

2020-2024: reflexions sobre quina postcrisi ens espera

5 min. CATEDRÀTIC D'HISTÒRIA ECONÒMICA DE LA UIB CATEDRÀTIC D'HISTÒRIA ECONÒMICA DE LA UIB / ECONOMISTA 01/05/2020 19:55

CARLES MANERA I FERRAN NAVINES (/FIRMES/CARLES_MANERA_I_FERRAN_NAVINES/)
+ Segueix-me

Comparteix

Guarda

L'experiència de la recuperació de la crisi del 2008 no ajuda a pensar ara en una recuperació en 'V', com massa sovint es diu. De fet, no hi ha mai sortides en 'V' quan es produeix una gran crisi d'aquesta magnitud. Per exemple, a les famílies dels Estats Units els ha costat deu anys recuperar els nivells d'ingressos que tenien abans de la Gran Recessió. Tot just la breu crisi del 1987 –que fou un sotrac de les Borses– va dibuixar una corba de recuperació diguem-ne abrupta i explosiva. No és el cas de la crisi de la Gran Reclusió, la del coronavirus. Les diferències existents amb la Gran Recessió se centren en un binomi clar: ens trobem, ara, en una recessió motivada per una crisi sanitària que ha derivat en una crisi econòmica. El seu origen simètric i la seva causa central és el que fa que ens trobem en un escenari insòlit. D'aquí venen les enormes dificultats per afrontar-lo i el grau abismals d'incertesa.

El turisme, que sempre es recuperava abans de les crisis precedents, veu com ara serà, previsiblement, el que se'n sortirà més tard pel fort xoc d'oferta i de demanda. Si la vacuna es retarda, el nivell de confiança dels nostres potencials clients –sobretot Alemanya i el Regne Unit– serà molt limitat. Caldrà aportar, aleshores, les certeses possibles per fer entendre la tranquil·litat sanitària i ambiental de les Illes, un desafiament important per a les administracions públiques i els agents econòmics i socials. De la simetria d'origen, com dèiem, passem a l'asimetria de les situacions. Les dades dels nostres emissors històrics són preocupants. Un recent informe de l'agència McKinsey calcula que el 26% dels llocs de treball de la UE-27, més el Regne Unit, corren un risc seriós de caure a l'atur, la qual cosa suposa prop de 60 milions d'ocupacions. En l'escenari més pessimista, el més extrem, aquest document assenyala que els nivells d'ocupació precrisi del covid-19 no es recuperaran fins l'any 2024, amb una especial incidència en les empreses de serveis que atenen els clients (el cas del turisme), els ocupats joves menys qualificats i vulnerables, els contractats majoritàriament per pime, amb un risc més alt, tot plegat, d'incrementar les desigualtats. (Veieu [aquest enllaç \(https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/safeguarding-europes-livelihoods-mitigating-the-employment-impact-of-covid-19?cid=other-eml-alt-mbl-mck&hlid=64e2361d5457497dbc047fee521776d3&hctky=11718421&hdpid=4f94ee90-a2ff-4b16-8a07-52ad295a8801\)](https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/safeguarding-europes-livelihoods-mitigating-the-employment-impact-of-covid-19?cid=other-eml-alt-mbl-mck&hlid=64e2361d5457497dbc047fee521776d3&hctky=11718421&hdpid=4f94ee90-a2ff-4b16-8a07-52ad295a8801)).

En aquest context hipotètic, una aturada de entre un 15% i un 30% del PIB balear el 2020, juntament amb una recuperació a tres o quatre anys vista, infereix la necessitat d'uns ajuts públics (per als assalariats i empreses) que superen de molt la capacitat de finançament de la Hisenda Pública regional. Per tant, no és un problema de finançament autonòmic, sinó d'articular un pla especial de recuperació per a les Illes Balears i les Canàries per part de la UE i de l'Estat. Perquè Balears i Canàries són les economies més especialitzades en turisme, aportadores rellevants a aquest 14% que representa el turisme sobre el PIB estatal. I tenen una relativa poca diversificació econòmica, amb més dificultats de trobar nínxols d'oportunitat a curt termini (3 o 4 anys) per crear, en el cas de Balears, 120.000 o 130.000 noves ocupacions alternatives. Per al nostre arxipèlag, un horitzó raonable per parlar d'aquests volums de transició ocupacional cap a nous àmbits d'ocupació seria visualitzar-los en un horitzó estratègic 2030 –seguint pautes de les Nacions Unides amb l'ODS–, tal com ja s'ha fet al **Llibre Blanc H2030 del Consell Econòmic i Social**. Però el curt termini exigeix una complicitat total amb el govern central i el manteniment de les vinculacions amb Europa per fer entendre la problemàtica específica que sacseja una economia turística molt desenvolupada com la balear.

En aquesta crisi, la posició d'Alemanya és determinant. Quines són les tendències de fons que marca la geopolítica internacional és una qüestió clau. N'enunciem dues: la disputa per l'hegemonia mundial entre els Estats Units i la Xina i el paper que juga Alemanya dins la UE. La lluita per l'hegemonia s'incrementarà i, de retruc, el control de les produccions estratègiques i els mercats sota control continental. La crisi del coronavirus ha ensenyat com de fràgil és l'aposta que ha fet Alemanya pel mercat dels Estats Units, com a gran mercat exportador; però també quelcom similar es pot dir de l'aposta d'Alemanya per la Xina, no només com a gran mercat exportador dels seus productes a les noves classes socials adinerades, sinó també per deslocalitzar una part important de les seves cadenes de producció. Alemanya està entenent, colpejada per aquesta crisi, que realment només controla la UE com a mercat exportador continental i amb un elevat nivell de consum, i és, de fet, l'únic que li pot assegurar el subministrament de les cadenes de valor estratègiques. Vist així, per a Alemanya la UE no és ja una despesa que es pot retallar, sinó esdevé una inversió estratègica. Si s'entén això (que no és una mera hipòtesi, atès que les estadístiques públiques disponibles, europees i nacionals, són concloents), es pot obrir la porta a visualitzar per primera vegada la possibilitat de parlar seriosament d'un Welfare State europeu. I, en aquest context, si per a l'Europa del nord és estratègic salvar la indústria competitiva –el cas dels automòbils–, per a l'Europa del sud –i, com és evident, per a les Illes Balears– és al seu torn estratègic preservar el turisme, independentment de debats posteriors que es puguin generar sobre les diversificacions de les economies sustentades sobre els serveis.

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://arabalears.cat/_91c129fd?s=f)

Comparteix a twitter (http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Farabalears.cat%2F_91c129fd%3Fs%3Dt&via=ARAbalears&text=2020-2024%3A%20reflexions%20sobre%20quina%20postcrisi%20ens%20espera)